

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа (“Службен весник на Република Македонија“ број 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11), член 21 став 2 и член 22 став 2 од Законот за средното образование (“Службен весник на Република Македонија“ број 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12 и 100/12) и член 7 алинеја 5 од Законот за стручно образование и обука (“Службен весник на Република Македонија“ број 71/06, 117/08, 148/09 и 17/11), министерот за образование и наука донесе наставна програма по **агроменаџмент – изборна програма за IV година земјоделско-ветеринарна струка – образовен профил техничар за агроменаџмент за учениците во средното стручно образование.**

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА**

НАСТАВНА ПРОГРАМА

АГРОМЕНАЏМЕНТ

- ИЗБОРНА -

IV ГОДИНА

ЗЕМЈОДЕЛСКО-ВЕТЕРИНАРНА СТРУКА

Техничар за агроменаџмент

Скопје, 2012 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИСКИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: АГРОМЕНАЏМЕНТ

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: техничар за агроменаџмент

1.2.2. Струка: земјоделско-ветеринарна

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Стручно образование: предмет карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Четврта година

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 66 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Изборен предмет

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на наставната програма по предметот **агроменаџмент – изборна програма**, ученикот стекнува знаења и вештини и се оспособува:

- да ги толкува основните показатели во организацијата на поледелското и градинарското производство;
- да ја познава организацијата на стопанскиот двор;
- да ги разбира методите за избор на асортиман;
- да ги применува внатрешните пропорции во поледелското и градинарското производство;
- да предлага организација на земјишната територија во лозаро-овоштарското производство;
- да ги познава основните работни процеси во лозаро – овоштарското производство;
- да ги толкува основните операции во организацијата на сточарско производство;
- да пресметува репродукција и структура на стадо;
- да прави план за припуст и добивање на подмладок;
- да подготвува план и биланс за користење на зелен конвеер и план за прегонското искористување на пасиштаќа;
- да развива правилен став кон организацијата на земјоделското производство.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За совладување на содржините по предметот **агроменаџмент – изборна програма** потребно е учениците да поседуваат одредени предзнаења од предметите од трета година: *агроменаџмент, агромаркетинг, трошоци и калкулации, технологии во растително производство и технологии во сточарско производство.*

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематска целина	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПОЛЕДЕЛСКОТО И ГРАДИНАРСКОТО ПРОИЗВОДСТВО	30	<ul style="list-style-type: none">- Да ги истакнува основните показатели во организацијата на поледелското и градинарското производство;- да ја пресметува продуктивноста на трудот во поледелско и градинарско производство;- да ја сфаќа потребата од утврдување на условен хектар во поледелското и градинарското производство;- да претвара физички во условни трактори;- да го сфаќа значењето на условното грло;- да ја објаснува улогата на житните единици;- да ја истакнува потребата од пресметување на коефициент и степен на механизираност;- да ја сфаќа потребата од	<ul style="list-style-type: none">- Запознавање со карактеристиките и специфичностите на поледелското и градинарското производство;- пресметување на продуктивноста на трудот;- пресметување на условен хектар и претварање на физички во условни грла;- пресметување на коефициент и степен на механизираност;- презентирање на примери од организација на стопански дворови;- запознавање со методите за избор на асортиман (метод на заменување, метод на директно	<ul style="list-style-type: none">- Агромаркетинг;- Бизнес;- Сметководство на фарма;- Економика на земјоделство;- Управување со квалитет;- Практична настава.

		<p>пресметување на коефициент и степен на користење на работното време;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да предлага организација на стопански двор; - да ги познава методите за избор на асортиман; - да избира и комбинира производи или гранки со користење на методите за избор на асортиман; - да ги објаснува внатрешните пропорции во поделското и градинарското производство; - да предлага оптимални пропорции помеѓу факторите на производство; - да проектира плодород; - да ги прикажува производно – економските ефекти од мелиорациите; - да предлага организација на патната мрежа; - да изведува аналитичка проценка на работните места и работни процеси. 	<p>споредување, метод на стандардна комбинација, метод на билансирање, метод на линеарно програмирање);</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснување за внатрешните пропорции во поделското и градинарското производство (пропорција помеѓу земјиштето и работната сила, пропорција помеѓу работната сила и механизацијата, пропорција помеѓу земјиштето и машините, пропорција помеѓу зградите и земјиштето, пропорција помеѓу земјиштето и основните средства); - организирање вежби за проектирање на плодороди; - прикажување на производно-економски ефекти од мелиорациите; - презентирање на патни мрежи, аналитички проценки на работни места и работни процеси. 	
--	--	---	--	--

2. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЛОЗАРО – ОВОШТАРСКОТО ПРОИЗВОДСТВО	16	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги истакнува карактеристиките и специфичностите на лозаро - овоштарското производство; - да ги познава условите за лозаро - овоштарското производство; - да го сфаќа значењето на организацијата на погидањето лозовите и овошните насади; - да ја разбира организацијата на земјишната територија за лозаро – овоштарско производство; - да ја познава организацијата на основните работни процеси во лозаро – овоштарското производство; - да ја објаснува организацијата на производството на поважните производни линии во лозаро – овоштарското производство. 	<ul style="list-style-type: none"> - Запознавање со карактеристиките и специфичностите на лозаро - овоштарското производство; - објаснување на условите за лозаро - овоштарското производство; - запознавање со организацијата на погидањето на лозовите и овошните насади; - практичен приказ на организацијата на основните работни процеси во лозаро – овоштарското производство; - изработка на проекти за организација на производството на поважните производни линии во лозаро – овоштарското производство (винско и трпезно грозје, јаболка, праска). 	<ul style="list-style-type: none"> - Агромаркетинг; - Бизнис; - Сметководство на фарма; - Економика на земјоделство; - Управување со квалитет; - Практична настава.
3. ОРГАНИЗАЦИЈА НА СТОЧАРСКОТО ПРОИЗВОДСТВО	20	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги истакнува основните операции во организацијата на сточарско производство; - да ја определува застапеноста на 	<ul style="list-style-type: none"> - Запознавање со карактеристиките и специфичностите на сточарското производство; 	<ul style="list-style-type: none"> - Агромаркетинг; - Бизнис; - Сметководство на фарма;

		<p>добитокот;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ја сфаќа потребата од определување на бројот на грла според расположливите количини на храна; - да пресметува репродукција на стадо; - да ја пресметува структура на стадото; - да прави план за припуст и добивање на подмладок; - да планира обрт на стадо; - да ја сфаќа потребата од пресметка на потребните материјали, услуги, машини и работната сила во сточарството; - да подготвува план и биланс за користење на зелен конвеер; - да го истакнува значењето на планирањето на прегонското искористување на пасиштата. 	<ul style="list-style-type: none"> - објаснување за организацијата на производството и искористувањето на сточната храна; - запознавање на учениците со значењето на обртот, репродукцијата и структурата на стадото на сточарските гранки; - практичен приказ на организацијата на производните процеси во говедарските, свињарските, овчарските и живинарските фарми; - изработка на проекти за организација на производството на поважните производни линии во сточарското производство; - презентирање на планови и примери за користење на зелен конвеер и прегонско искористување на пасиштата. 	<ul style="list-style-type: none"> - Економика на земјоделство; - Управување со квалитет; - Практична настава.
--	--	--	--	---

4.2. Наставни методи и активности на учење

Програмските содржини по предметот **агроменаџмент – изборна програма** имаат стручен карактер, како и апликативно и практично значење заради што програмските содржини треба да се реализираат и преку практични вежби. Поради тоа во наставниот процес е потребна примена на разновидни наставни форми и методи. Така, покрај фронталните предавања потребно е работа со учениците во групи, парови и индивидуална работа. Исто така, постојат можности за примена на разновидни наставни методи, односно постапки: покажување, објаснување, опишување, предавање, дискусија и практична работа. Преку успешната примена на наставните форми и методи, треба да се обезбеди оптимално можно активно учество на учениците, поточно тие да: слушаат, дискутираат, прибележуваат, го повторуваат гравитото, вежбаат, вршат непосредни практични операции и работни задачи, односно ги применуваат стекнатите знаења и вештини во практиката, ги откриваат економските законитости, изработуваат домашни задачи и самостојно се образуваат.

Во наставниот процес наставникот ја планира, организира и реализира својата воспитно-образовна работа, а притоа преку усни излагања, објаснувања, демонстрирања, проверувања и оценувања на постигнувањата на учениците, ги остварува целите на овој предмет, со што ги поттикнува учениците на когнитивно, психомоторно и афективно однесување.

4.3. Организација и реализација на наставниот предмет

Наставата по предметот **агроменаџмент – изборна програма** се спроведува преку предавања кои ќе се реализираат во училница и кабинети. Покрај предавањата, треба да се изведуваат вежби, практични операции и работни задачи во фирми кои делуваат во бизнис секторот заради набљудување на одредени економски однесувања. Притоа, потребно е наставата да се реализира и преку ученички проекти.

4.4. Наставни средства и помагала

Во наставниот процес треба да се користат разновидни наставни средства и помагала: слики, цртежи, филмови, дијафилмови, телевизиски снимки, графоскоп, текст, готови бизнис планови, опрема и сл.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Следењето и оценувањето на постигнувањата на учениците треба да се врши плански, систематски и континуирано во текот на учебната година. Тоа се остварува во соработка со сите ученици преку разновидни форми и постапки: усни проверки, писмени задачи, тестови, проверки на домашните задачи, оценување на практичните способности и вештини на учениците при вршење на вежбите, преку изготвување писмени извештаи, концепти, ученички проекти и сл.

Во текот на учебната година, знаењата на ученикот се оценуваат најмалку двапати во едно полугодие, а се утврдуваат полугодишни и годишни оценки.

Доколку ученикот не постигне резултати во реализирањето на конкретните цели на програмата, се постапува согласно со законската регулатива за средно образование.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по наставниот предмет **агроменаџмент – изборна програма** треба да поседува лични, професионални и педагошки карактеристики, да е психофизички здрав, да е комуникативен и отворен за соработка, да поседува високи етички вредности, да го применува литературниот јазик и писмото на кој се изведува наставата, да стекнал соодветно стручно образование, со и без работно искуство, да ја сака наставничката професија, да е добар организатор, креативен и способен за иновации во наставната технологија, да е оспособен за работа на компјутер и користење на аудио-визуелна опрема и постојано да се самообразува во струката и во педагошката област.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставата по наставниот предмет **агроменаџмент – изборна програма** ќе ја реализираат кадри со завршени студии по:

- земјоделство (сите насоки).

Наставниците треба да имаат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит, согласно со Законот за средно образование.

6.3. Стандард за простор

Соодветно на карактерот на програмските содржини и целите што треба да се постигнат со наставата по предметот **агроменаџмент – изборна програма**, наставата треба да се реализира во опремена училница, наставни средства, помагала и опрема согласно со нормативот.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: јули, 2012 година

7.2. Состав на работната група за изработка на програмата:

1. Бранко Алексовски, раководител, Центар за стручно образование и обука - Скопје
2. Проф. д-р Драги Димитриевски, професор, Факултет за земјоделски науки и храна - Скопје
3. Игор Николов, дипл.инж.агр. наставник, СОУ „Кочо Рацин“ - Св. Николе
4. Моме Давидовски, дипл.инж.агр., „Агроконсалтинг Тим“ – Куманово

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01. 09. 2012 година

Одобрил:
Зеќир Зеќири, директор

9. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *агроменаџмент – изборна програма* за **IV година** земјоделско-ветеринарна струка – образовен профил техничар за агроменаџмент за учениците во средното стручно образование, на предлог на Центарот за стручно образование и обука ја донесе **бр. 11-6024/10**

на ден, 03.10.2012
Скопје

Министер,

м-р Панче Кралев